

Werkgebied: Denderhoutem, Haaltert, Heldergerm,
Kerksken, Terjoden

Mededelingen Heemkundige Kring
Groot-Haaltert - 3-maandelijks ledenblad

31e jaargang 2011 - nr. 4

Redactie:

Diepeweg 15, 9450 Haaltert
Voorzitter - Secretariaat
Willy De Loose
053/83.08.81

Medewerkers:

Denderhoutem:

Luc Pots
Hans Sonck

Haaltert:

Jan Paul De Graeve
Marc De Moyer
John Scheerlinck
Christophe Provost

Heldergerm:

Roger De Troyer
William Minnaert

Kerksken:

Joris De Kegel - ledenadministratie

Documentatiecentrum:

Warandegebouw Sint-Gorikspein 17,
9450 Haaltert.

Open: eerste zondag en tweede donderdag
van de maand van 10 tot 12 u.

Gesloten: juli en augustus

Ruiladres:

Diepeweg 15, 9450 Haaltert

Lidmaatschap: € 10

Steunend lid: € 15

Rek.nr. BE40 4395 0830 6163

Heemkundige Kring Groot-Haaltert

Email: willydeloose@skynet.be
info@hkhaaltert.be

Website:

www.hkhaaltert.be

Elke auteur is verantwoordelijk voor
zijn/haar teksten.

Teksten mogen overgenomen worden mits
bronvermelding.

HK Haaltert is lid van 'Heemkunde Oost-Vlaanderen'.

Redactioneel

Een prachtig evenement !

Enorme belangstelling – ruim 300 aanwezigen – op de voorstelling van '100 jaar Titanic', een boek van journalist Dirk Musschoot. Onze medewerker William Minnaert en de auteur interviewden op een gemoedelijke wijze enkele nabestaanden van slachtoffers en van geredde passagiers. Een aangepast muzikaal intermezzo van Fueco Lento creëerde een intieme sfeer. Een aandachtig publiek toonde aan hoezeer deze tragedie nog leeft in onze contreien. Wij kunnen ons moeilijk voorstellen hoe rampzalig sommige families getroffen werden door deze ramp.

Wij zijn ervan overtuigd dat Dirk Musschoots boek er zal toe bijdragen de dramatische gebeurtenis op een serene manier te memoriseren. De Heemkundige Kring zal ook voldoende aandacht besteden aan dit gebeuren en het op een passende wijze in herinnering brengen.

In het voorjaar (april-mei) loopt de tentoonstelling 'Vaart wel en tot laters' in het HaBe te Haaltert. Het wordt een evocatie van het gebeuren met vooral aandacht aan de opvarenden uit onze dorpsgemeenschap.

Op 15 april, dag op dag 100 jaar geleden, herdenken wij de slachtoffers met een eucharistieviering in de Sint-Martinuskerk te Kerksken, met aansluitend de onthulling van een informatiezuil. Het eerste nummer van ons tijdschrift zal volledig in het teken staan van de Titanic-ramp.

Er volgt eveneens een bijdrage over 'Emigranten in Haaltert en deelgemeenten'. Herinneren jullie zich nog de succesrijke tentoonstelling: 'Haaltert en zijn deelgemeenten, vroeger en nu', in 'De Bloesem' te Kerksken? Een schat aan nostalgische beelden van de vier deelgemeenten werden samen met de hedendaagse situatie fraai in beeld gebracht. Onze bedoeling is deze beelden van geschiedkundige commentaar te voorzien en in boekvorm aan te bieden. Het is een volgend project, dat in 2012 het daglicht moet zien.

En de boer...
hij ploegde voort!

Kris-kras door “Treijen”

Een woordje vooraf

Over het grondgebied van Terjoden (Treijen), deels grondgebied Erembodegem en deels Haaltert, loopt de provinciale baan Aalst-Geraardsbergen en de weg Aalst-Ninove, vroeger een modderige, ruw gekasseide straat.

De Ninovieters en de Aalstenaars met hun snelle ‘sjezen’ en ‘tibury’s’ eisten een echte steenweg tussen hun steden. Die kwam er, zelfs met boompjes langs de weg om hun frêle paardjes te beschaduen.

De zontjes die zonen werden reden zich te pletter tegen deze boompjes die bomen werden. Een snelweg dus. En ook die kwam er en eindigde op de Driehoek, ‘de Veirkeshoek’ in het ‘trejes’.

Ook ‘den ijzeren weg’ doorkerfde het arme Terjoden: de lijn Brussel-Kortrijk en ‘d’ oeëge linje’ Brussel-Oostende.

Wandel je mee, langs de eertijds gezellige straten met evenzeer gezellige mensen? (In deze bijdrage het Zwarthaar en de Ninovestraat)

Wij starten in één van de belangrijkste straten: de Ninovestraat. Het is een gedeelte van de weg komende van Aalst, die via Denderhoutem naar Ninove loopt. Vóór de fusie was het ook de gemeentegrens van Haaltert en Denderhoutem met Erembodegem-Terjoden.

In een akte van verpachting uit 1669 is er reeds sprake van 'land in den cruyscautere met den aenhang van de ninoffsche straete'.

Eens 'Atom' voorbij kende iedereen de oude pleisterplaats van 'Boekes Peken' en zijn 'Delleken', een herberg, maar ook garage 'avant la lettre'. Hier was alles voorradig om de driewielkar, hooiwagen, mallejan of 'den oesj', sjees of koets te depanneren. Hun zoon 'Pekes Zjef', gareelmaker, was de opvolger van vader Peken.

Al was het matriarchaat nog niet afgeschaft, toen Zjef, 74 jaar oud, naar goede Vlaamse gewoonte na een uitvaart was 'blijven hangen' bij 'Kette Mia', kwam de drieënnegentigjarige 'Delleken' hem met veel misbaar uit de staminee halen.

Peken, liet zoals het hoorde, zijn drie dochters een huis bouwen in zijn boomgaard. De oudste 'Maria zelfgemokt', was naaister. Haar jongste zus Leontine, 'Tine', was dienstmeid.

In het huisje met geitenstal van vader 'Dodemojers' (afleiding van de 100-jarige Dorusken De Meyer), dat aanleunde tegen de herberg, borduurde zijn kreupele, ongetrouwde dochter Céline bij het licht van de quinquet. Haar zus 'Dodemojers Clementine' woonde in het huisje rechtover de herberg van 'Peken'.

'Poujtens Sjalen' en 'Poujtens Fong' waren hun naaste burenen. 'Sjalen' was keuterboer met een paar koeien. Spijts zijn stijf been was zijn broer 'Fong' een harde werker. Op zondag vermaakte hij de goegemeente met zijn accordeon en vrolijke liedjes. Toen 'Fong' een stuk land in de Haaltertse kouter moest omspitten, bracht de eigenares 'Alice van de vossen bakker' zijn middagmaal: boterhammen met één eitje. 'Fong' stapte een pas verder naar een eenzame eik en klopte er zijn eitje stuk. De volgende dag kreeg hij twee eitjes.

Zekere dag sukkelde een aanhangwagen in de diepe gracht rechtover 'Kette Mia'. Ondanks de hulp van een tractor van de firma 'Redt u zelve' uit Aalst kon het vehikel niet uit de gracht gehaald worden. Wonder bij wonder, alleen Lisa, de trouwe merrie van 'Mettens Lowie', kreeg hem terug op de weg. Uiteraard onder applaus van de toegestroomde burenen.

'Stokkes Speir', oud-strijder, bediende aan 'den ijzeren weg' en kersenplukker, bracht er zijn belhamels: 'Stokkes Berken', 'de Witten' en 'Stokkes Fransken' groot met de noodzakelijke vloeken en oorvegen.

'Narekes Miel' leidde zijn zoon 'den Do' op tot fietsdeskundige. Naast 'Pekens Zjef' woonde in een villaatje 'Stanzens Natte' met haar twee maagdelijke dochters.

Op de hoek van een smal vrijersbaantje, officieel de Lippensbekweg, stonden enkele huisjes. Daar woonden als goede burenen 'Joelekes Emma', 't Smokkeleirken', 'Zotte Zjef' en 'Fonsken Beton'. Deze laatste was gelukkige bezitter van een aftandse camion met, nog jaren na de oorlog, een gasinstallatie als energiebron.

Vele 'Treijenaars' en ook 'het muziek van 'Peken', rekenden op hem voor vervoer. Ze moesten wel voor brandhout en steenkool zorgen.

Rechtover de gemeenteschool concurreerde het snoepafeltje van Césarine met 't smokkeleirken. Zij bood immers haar jonge klanten een gamma 'proefbollen' aan die ze echter netjes moesten terugleggen na het likken!

Rechtover 'Miel den boer' hield 'de Zwetten' café. Zijn beste klant, 'de Moesj', verdiende zijn pinten bij 'Mettens Lowie de koolmarsjang', zoon van 'Mettens Finne', die op de hoek van de Krakeelstraat eveneens een snoepwinkelje runde, maar zonder 'proefbollen'.

Toen mijn ouders in het grote tochtige huis aan de 'roet' kwamen wonen, maakte ik als zesjarige kennis met een gezellig buurtschap. Onze naaste buur: 'Zwette Polit', met de onafscheidelijke visserspet, runde een café met danszaal. Achteraan deze zaal stond een enorm orgel. De dagen voor elk bal werd de 'plancher' uitgelegd, zagemeel gestrooid en de jeugd uitgenodigd op een partijtje glijden. De paartjes konden dan 's zondags walsen op een gladde vloer.

Bij onze overburen 'Fokkel' en 'Fokkel Emilie' stapten de klanten zes trapjes naar beneden en vonden er drie jonge dochters in het keldercafé. Na het walsen bij het orgelmuziek dansten ze hier de charleston.

'Fokkel' werkte zich krom op de werven van de toekomstige wereldtentoonstelling terwijl zijn buur aan de overkant van 'de roet': 'Misj' teerde op de magere inkomsten van het winkelje van zijn vrouw 'Filleken'. Het winkelje dat in onze herinneringen nog steeds geurt naar het vreemde parfum van de vaatjes pekelharing, petroleum, azijn en olie. 'Filleken' vulde er plechtig moeders flessen uit die vaatjes.

'Fokkel' en 'Misj' waren toogvrienden, maar bij de verkiezingen ging het mis met de vriendschap. In het heetst van de strijd trok de liberaal 'Misj' een dakpan naar omlaag en stak triomfantelijk een prinsessenstaak met de blauwe rok van 'Filleken' door het dak. Even later wapperde aan de staak van socialist 'Fokkel' fier de rode onderbroek van Emilie. 'Misj' zocht in de geitenstal een bundel stro, trok 'de roet' over en stak de onderbroek in de fik. Dit alles gebeurde onder de boeiende belangstelling van de 'Trijense' goegemeente, verwittigd door de hand-sirene van 'Zwette Polit'.

Willy De Vos

Wie helpt?

Kan iemand de personen identificeren? Foto genomen ca. 1940, Warande?

We herkennen: vooraan links: onderpastoor Claus en E.H. Faes, uiterst rechts.

Denderhoutem – Miserie van voor de geboorte

Op 2 september 1661 verscheen Margriet Van der Speeten voor de rechtbank van het Leenhof van Aalst i.v.m. haar bevalling als ongehuwde moeder en een 'te vondelenlegging'. Zij werd geboren in Denderhoutem op 28 november 1635 als dochter van Cornelius en Catharina De Bolle.

Ze was ongehuwd en woonde in Denderhoutem samen met een zekere Cornelius De Pauw. Zij is bevallen en uit de ondervragingen zal de reden van haar opsluiting snel duidelijk worden. Op de vraag wanneer zij bevallen is, gaf ze verwarrende antwoorden.

Het kwam erop neer dat de bevalling gebeurd is op een woensdag na de laatste zondag van juli, 3 augustus 1661. Het was een 'knechtjen' en was verwekt door een soldaat wiens naam zij niet kende. Het enige wat zij verklaarde was 'dat hij langs de andere kant van Ninove verbleef en dat hij van Waalse Natie was'. Op een avond was hij in het huis van haar meester komen drinken. Zij hadden samen op haar kamer geslapen en nadien heeft zij hem niet meer gezien.

Haar kindje werd geboren in Antwerpen in een lege kelder bij de Opdorppoort tegen de Vesten. Zij huurde de kelder van ene Elisabeth voor een periode van 8 dagen en betaalde 7 stuivers aan een vrouw die er boven woonde en nog eens 8 schellingen aan een heer die zij niet kende.

De vroedvrouw die haar hielp, heette Maria, een Walin. Ze is bevallen in aanwezigheid van de genoemde Elisabeth en van haar zus, Jenne Van der Speeten, die tijdelijk in Antwerpen verbleef, maar woonachtig was te Welle.

Ze verklaarde verder dat het kindje gedoopt werd in de Sint-Jacobskerk.

Een week later heeft zij het samen met haar zus in een brede straat, een uur stappen van de kelder, te vondeling gelegd. Het was gewikkeld in een groene lap van lichte stof, een witte wollen windel, een 'witte bagyne' met een wit mutsje.

Na de bevalling is ze weer naar het huis van haar meester gegaan, om lijnwaad te halen dat ze verdiend had met haar huishoudelijk werk. Omdat het nog niet klaar was, is zij er blijven wonen. Ze verklaarde nadien dat zij het huis verlaten had en onderweg een maand is blijven werken bij Niclaes Verhoeven, de burgemeester van Ruysbroeck.

Op 15 september verklaarde stadhouders en aanklager, Lieven Van Kerckhoven, dat hij wel geloofde dat ze in Antwerpen een onecht kind geboord had, maar dat alle andere verklaringen moesten gecontroleerd worden.

De leenmannen stemden toe en de aanklager trok naar Antwerpen om de pastoor van de Sint-Jacobsparochie en de heren aalmoezeniers van het vondelingenhuis een kopie te vragen met de beschrijving van het kind en de omschrijving van de omstandigheden.

Op 27 september vertrokken Van Kerckhove en de baron van Herdersem, leenman van het Hof naar de Scheldestad om de verklaringen van Margriete te verifiëren.

De ondervraagde personen bevestigden hun vorige verklaringen. Omdat er geen geld was, werd Margriet geholpen door 'den eenen en den anderen'. Na de geboorte wou ze, volgens getuigenis, 'het kindje niet laten zuigen, ook niet laten vieren ofte opdoen zodat het lichaampje helemaal bedorven werd'.

Uit het boek van het vondelingenhuis hadden de leenmannen een certificaat meegebracht waarbij bevestigd werd dat op 10 augustus 's morgens rond drie uur in de Clevenerstaat een kindje gevonden werd van het mannelijke geslacht, van 10 à 12 dagen oud. De vondeling had geen briefje op zich, was gewikkeld in 'quade vodden', een half hemdeken, een katoenen 'bagijntje' met een kantje en een wit mutsje.

Het wichtje werd uitbesteed bij Digne Janssens in de Kempen waar het op 29 augustus is overleden (de zin: 'uyt oorzaak van bedervenisse van syn lichaam', is doorstreept).

Hieruit bleek dus een tegenspraak: het was niet gewikkeld in de kleren die Margriet genoemd had. Daarom drong de aanklager aan op een nieuwe verhooring 'bij scherp examen (= pijnbank)' om de naam van de vader te noemen.

Het gerucht deed immers de ronde dat haar meester Cornelius De Pauw het kind zou verwekt hebben, zoals hij trouwens ook als vader van het kind van haar zus Jenne werd genoemd. De vermoedens van het vaderschap van De Pauw werden nog versterkt door het feit dat hij onmiddellijk na de aanhouding van het meisje gevlucht is, nadat hij al zijn paarden en koeien aan zijn broer verkocht had.

De leenmannen gingen akkoord nieuwe ondervragingen te starten. Bij het verhoor hield zij vol dat al haar verklaringen echt waren en dat zij de echte vader niet kende.

Op 27 oktober 1661 vroeg de aanklager Margriet te veroordelen tot een boete en de betaling van de kosten om haar kind te vondeling te hebben gelegd en om een kind buiten het huwelijk te laten verwekken.

De leenmannen beslisten een boete van 5 pond parisis op te leggen en, zeer merkwaardig, een verbod tot herhaling van de feiten op straf van arbitraire correctie. De akte werd ondertekend door Charles Van der Haghen, Adriaen Ivain, licentiaat Pieter Taelman, Jeronimus Kints, Meester Jan van Ursel en Van Poele, zeg maar de fine-fleur van Aalst.

Margriet Van der Speeten kon hier duidelijk op veel begrip van het Leenhof rekenen. Dat het kind niet gedood werd na de geboorte en vooral dat het gedoopt werd en een kans op leven heeft gekregen, was duidelijk een positief element bij de strafbepaling. Zij kreeg geen lichamelijke straf noch verbanning.

Dit meisje had blijkbaar al van in haar vroege jeugd van de dramatische kant van het leven geproefd. Haar reputatie als 'vondelinglegster' zal ze haar ganse leven meeslepen. Gelukkig is ze niet vervallen in een tweede avontuur en koos zij voor de veilige weg. Zij huwde in Denderhoutem met Cornelius Van Landuyt en er werden drie zonen geboren (Judocus, ° 09-07-1669, Joannes, ° 04-08-1671 en Cornelius, ° 28-05-1675).

*Naar een bijdrage van Freddy Caudron,
verschenen in VVAK, jg. 36, 2009, nr. 4*

**Kom even langs in het Documentatiecentrum,
Warandegebouw. Een schat aan informatie over onze dorpen
en hun inwoners helpen je bij het opstellen van thesis,
stamboom en/of familiegeschiedenis.**

Verbroedering Denderhoutem

Aanleiding voor deze bijdrage is onderstaande foto, aangeboden aan Het Oud Atoms Fotoarchief (okrAtom) waarop een voetbalploeg, weliswaar met verschillende - en nog witte truitjes - poseert. Heel waarschijnlijk zijn het de voorlopers van het latere Verbroedering Denderhoutem. Reden dus (voor ons) om ons te verdiepen in de geschiedenis van het ter ziele gegane Verbroedering Denderhoutem.

In België ontstonden de eerste voetbalclubs vanaf 1880. In 1895 werd de Union Belge des Sociétés de Football Association opgericht, de latere KBVB.

In Atom begon men meer dan zeventig jaar geleden te 'sjotten'. In K.S.A.-verband werd eigenlijk een beetje geleerd hoe het er op een voetbalterrein aan toegaat. De gebroeders Van Der Hoeven, Terlinden, gaven de toestemming om op hun weide in de Bareelstraat een balletje te trappen.

Omdat volwassenen daar ook speelden - van competitie was nog helemaal geen sprake - moesten afspraken worden gemaakt en speelmogelijkheden afgesproken worden.

Als dan in '40 de oorlog uitbrak was voetbal een welgekomen ontspanning, die bovendien niet te duur uitviel. Toch bleef men begrijpelijkerwijze niet zomaar doelloos onder elkaar voetballen: men wilde zich eens met andere clubs meten, m.a.w.: de idee aan klassemetsvoetbal te doen stak de kop op.

foto Emilienne Impens - Vossel – met o.a. 1. Petrus Van Londersele, 2. Marcel De Winter en 3. Gilbert De Nul

Op dit tijdstip leefde in Denderhoutem een vader, die net als alle andere gezinshoofden als eerste taak heeft, de hongerige monden van zijn gezin te spijzen. Het ging niet als vanzelf, bij niemand gaat dit zonder moeite, maar het lukte. Hij vindt er zelfs nog de tijd voor om zich te ontspannen. Bij hem op de enige manier: het uitoefenen van zijn geliefde sport: voetballen. Zijn naam is Marcel De Winter, bediende bij de Fabelta in Ninove.

Marcel woonde in die periode op Terlinden en was zo geliefd, dat hij op aandringen van zijn toenmalige burens besloot een café te openen.

Wie een café uitbaat, krijgt uiter-

aard klanten over de vloer. Bij Marcel waren er bij die op dat moment reeds door de voetbalmicrobe gebeten waren. En dus rees daar op een kille februariwintervond de gedachte om ook in Denderhoutem een voetbalclub te stichten. Het werd geen dronkemanseed, want deze pioniers van het Denderhoutemse voetbal besloten de nodige mensen warm te maken om te helpen hun ideaal uit te voeren. Uitnodigingen werden verstuurd en op 28 februari 1943 genoot het café van Marcel De Winter een ruime belangstelling. Het werd er een vruchtbare vergadering, want bij het opstarten van een voetbalclub kwamen heel veel zaken kijken: kleding, clublokaal, terreinuitrusting, bestuur, aansluiting bij een bond, de financiële kant van de zaak

Diezelfde avond nog werd een voltallig bestuur gekozen.

Uit het verslag van de vergadering van 28 februari 1943 leren we dat het eerste bestuur van Verbroedering bestond uit:

Ere-Voorzitter: August Van de Storme (dienstdoende burgemeester)

Voorzitter: Aimé De Gendt (Eigenstraat)

Ondervoorzitter: Paul De Bodt (Dorp)

Secretaris: Jozef Roelandt

Schatbewaarder: Jozef De Graeve (Vondelen)

Technisch leider: Evarist Beeckman

Terreinoppasser: Rufin Van Der Straeten

Bestuursleden: Frans Meganck (Borrekent), Jozef Mertens, Oscar Souffriau, Petrus Van Der Hoeven, Edgard Muylaert, Albert Van Rossen, Petrus Van Londersele, Achiel Piens, Gilbert De Nil, Jules De Winter, Henri De Winter, Edgard Frans, Gilis Guns (Terlinden), Kamiel Schoupe (Dorp), Cyriel Souffriau en uiteraard Marcel De Winter.

Verskillende punten werden vlot opgelost: het terrein Van der Hoeven kon voort gehuurd worden. Veel geld was er aanvankelijk niet nodig. Toch was er een gevaarlijk punt opgedoken: welk verbond ging de ploeg opnemen? De strijd om de gemeentelijke macht was in Atom altijd hevig en speelde zich af tussen de rivaliserende partijen: de Vlaamsgezinde Daensisten en de Katholieken. Er bleken dadelijk twee strekkingen aanwezig te zijn. Enkelen wilden de zaak aan de Vlaamse Voetbalbond ofte "De Fronters" hechten, anderen opteerden voor de Koninklijke Belgische Voetbalbond.

Het zou onwaar zijn te beweren dat de sport steeds de scheidsrechter in geschillen is geweest, doch te Denderhoutem stond tijdens die vergadering één van de aanwezigen recht, vroeg het woord en zei: "Vrienden, wij zitten hier als mensen bij mekaar om hetzelfde doel na te streven. Wij willen een voetbalploeg in Atom en in de sport mag de politiek geen rol spelen. Laten we broeders worden en onze club "Verbroedering Denderhoutem" heten." Die man was Jozef Roelandt. Een aanvraag versturen bleek makkelijker dan het bekomen van een vergunning. Keer op keer werd de vraag om aansluiting verworpen. De toenmalige bestuursleden stoorden zich daar echter niet aan en er werd vriendschappelijk gevoetbald tegen Haaltert, Ninove, Denderleeuw enz... Men bleef niet bij de pakken zitten. De nodige stappen werden gezet en uiteindelijk werden in augustus 1943 dan toch de eerste aansluitingskaarten ondertekend. Verbroedering Denderhoutem kreeg het aansluitingsnummer 3900 toegewezen en startte het seizoen 43-44 in 3de provinciale.

Marcel De Winter en zoon Willy

Over smaak en kleuren kan niet worden gediscuteerd. De ene verkiest dit, een andere dat. Soms heeft de keuze van kleuren bij een voetbalploeg een bepaalde achtergrond, die moeilijk te achterhalen valt.

Te Denderhoutem heeft de keuze van rood-zwart alleen te maken met praktijk. De oorlogsjaren waren niet bevorderlijk om aan het nodige materiaal te komen, maar waar zoveel mensen bij mekaar zitten is er wel meestal iemand die een oplossing ziet.

Marcel De Winter: "Ik had mijn legerdienst in het Klein Kasteeltje te Brussel gedaan. Ik had er gedurende die periode ook gevoetbald en er kennis gemaakt met een zekere Schepens, oud-speler van Daring Brussel.

Deze Schepens baatte een winkel uit op de Gentsesteenweg nl. Schepens Sport. Op die eerste vergadering heb ik voorgesteld dat, als we de kleuren van Daring Brussel (rood-zwart) zouden nemen, we geen moeilijkheden zouden ondervonden hebben om aan het nodige materiaal te geraken. Inderdaad, in Schepens Sport was voldoende

rood-zwart gerief aanwezig," Iedereen vond dit een goeie oplossing en Marcel werd belast met de aanschaf van de rood-zwarte uitrusting.

Er dient hier ook aangestipt te worden dat er tijdens de oorlogjaren een "landbouwplan" bestond. Concreet kwam dit hier op neer dat de landbouwers volgens het aantal ha. dat ze bewerkten afstand dienden te doen van "een gedeelte van de opgebrachte vruchten" (aardappelen, graan, ja, zelfs koolzaad). Dit werd in de tijd opgelegd door de "coöperatie". 't Schijnt dat het voetbalbestuur in die "coöperatie" goed vertegenwoordigd was, hetgeen het hen mogelijk maakte het voorstel te doen de weide van "Pie Verhoeven" om te toveren tot voetbalplein. In ruil hiervoor diende niet te worden geleverd aan de "ravitaillering". Dit voorstel werd aangenomen en nadat Aimé De Gendt er de nodige doelpalen had geplaatst, kon worden gestart.

In 1944 stelde zich een ernstig probleem: de speelweide werd opgezegd. De zoektocht naar een andere locatie drong zich op. Men dacht al vlug aan een behoorlijke weide in "den D'heyssel". Bedoeld perceel behoorde toe aan de Gijzegemse dokter J. Brijs. Deze was afkomstig uit de Borrekent. Twee onderhandelars, Marcel De Winter en Aimé De Gendt, trokken naar Gijzegem. Ze brachten het er goed vanaf: de weide kon in de winter gehuurd worden, in de zomer was er de pachter R. De Dier. En zo liepen er in de zomer melkkoeien op de weide en in de winter voetballers...

Dolf Chevalier, Verbroederingssupporter van het eerste uur, herinnerde zich nog uit die periode dat er toen nog wat werd afgelachen. August De Waele - de keeper - afkomstig van Aalst, was berucht voor zijn zotte kuren en hield er de naam "Zotte Gist" van over - hij slaagde er in de zool van zijn schoen te trappen wat nogal wat hilariteit veroorzaakte.

Verbroedering Denderhoutem – seizoen 1952-53 – 3de provinciale
gehurkt: Edmond Wijnant, Omer Coppens, Frans Coppens, Willy Verbeken, Prosper Van der Meeren, Frans Sonck
staande: Petrus Van Londersele, onb., Marcel De Winter, Jozef Vijverman, Hector Verbeken, Roger De Nul, Wilfried Kiekens, Jules Van Damme, Georges De Zwaef, Kamiel Schoupe en Willy De Winter.

Alhoewel goed centraal gelegen bood het veld toch moeilijkheden in het natte seizoen: wateroverlast! Wat moest men beginnen, gezien men enkel maar huurder was? Naar een nieuw veld uitzien leek niet haalbaar omwille van de grote versnippering in kleine percelen van het onroerend goed in Denderhoutem. Men is dan toch gaan denken aan een mogelijke aankoop van deze weide, want in eigendom kon men effectief iets doen tegen het overvloedige water.

Inmiddels was Dr. Brijs overleden, kinderloos. Zo diende men nu met de eigenaar(-s) en met de vruchtgebruikster, Wwe. Brijs-Goedertier, te onderhandelen. Voor het eerst komt nu Jozef Vijverman op de proppen. Met hem werden de onderhandelingen gevoerd tot de aankoop van bedoeld terrein. Met de naakte eigenaars Jozef en zijn zus Marie-Paule

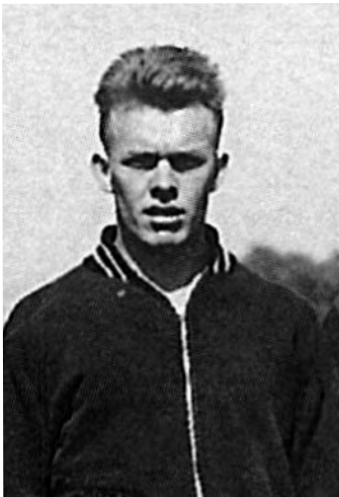
Van Oudenhove werd de prijs bedisseld en toegeslagen. Ook met de vruchtgebruikster, Mevr. Brijs-Goedertier, werd een overnameprijs bedongen en betaald. Zo kwam het trio Jozef Vijverman, Antoine De Winter en Marcel De Putter in bezit van de weide.

Jef Vijverman beleefde de oorlogsjaren als jonge gast samen met zijn ouders in den Borrekent. Zijn vader was fietsenhersteller en zijn moeder runde een café. Op school blonk hij uit door

zijn knap verstand, maar door ziekte was hij veel afwezig. Hij ging op kostschool in Wetteren en volgde een opleiding die hem uitstekend van pas zou komen in de textielbranche waarin hij later furore zou maken.

Al heel jong sloot hij zich aan bij Verbroedering. Alles begon ettelijke jaren terug nadat Jef een reservewedstrijd van Verbroedering had bekeken. Hij sprak achteraf in kritische termen tegen het toenmalige bestuurslid Albert Van Rossen. Waarop prompt het antwoord kwam dat ... als hij het beter kon hij het dan maar zelf moest proberen...

Jef nam de uitdaging aan, liet zich aansluiten en speelde op 15-jarige leeftijd zijn eerste wedstrijd voor Denderhoutem bij de reserves. Op 16 jaar maakte hij zijn debuut in het eerste elftal: een thuiswedstrijd tegen de toonaangevende club Mere (2de prov.). Hij speelde er de match van zijn leven, stopte werkelijk alles - tot een penalty toe - en het stond buiten kijf dat Jef voor de komende jaren de titularisdoelman van Verbroedering was geworden en zo Jefken, de Keeper werd.

Jef Vijverman - Jefken De Keeper

Jef Vijverman beleefde er de "eerste gouden jaren". Hij speelde kampioen in 2de provinciale (1958-59) met o.a. De Winter, Persoons, Brisard, De Middeleer, De Nul, Michiels, Brijs, Torrekens, Van Der Burght, Lotske en Willy Guns, na in 1956-57 kampioen te zijn geworden in 3de provinciale.

En er werd plezier gemaakt en beleefd! Daarenboven was er in de ploeg plaats voor een éénarmige voetballer en "De Stommen" (Edward Michiels) die zich bij buitenspel natuurlijk niks van het fluiten van de scheidsrechter aantrok.

"Gunsken" (Willy Guns) beleefde de schrik van zijn leven toen hij bij het uitverdedigen de bal lukraak maar keihard buiten trapte ... pal op zijn moeder, zijn grootste supporter die er groggy bij lag.

En ook cupido had zich een plaats in de club verworven en schoot zijn pijlen af op speler en de dochter van voorzitter Stoker's Gist: en ze leven nog altijd lang en gelukkig...

Verbroedering Denderhoutem
kampioen 1956-57

Staande v.l.n.r. : Willy De Winter,
Fernand Van Oudenhove,
Roger De Nul, Jozef Vijverman,
Willy Guns, Nazaire Bockstael

Gehurkt v.l.n.r. : Jozef Lots (Terjoden),
Jan Brijs, Maurits Torrekens,
Aimé Bockstael, Edward Michiels.

En dan was er uiteraard Kesseken (Roger De Nul) gekend - of berucht ? - voor zijn fameuse slidings. Zo deed hij eens tijdens een match tegen Ophasselt (of was het Brakel?) een sliding

Roger De Nul - Kesseken

op een helemaal doorweekt plein in den D'heysel waarbij er zoveel modder aan – maar ook in – zijn broek kleefde dat hij die onmogelijk nog kon ophouden. De broeken werden in die tijd nog met een touwtje opgehouden dat vooraan werd dichtgeknoopt. Zijn truitje was eveneens onherkenbaar zodat hij van het plein moest om andere kleren aan te trekken.

De Kesse zou jammer genoeg zijn hobby bekopen met de dood: tijdens een match kreeg hij een kanjer van een vrijschop tegen Atom pal op het hoofd. Hij viel bewusteloos neer, maar kon worden bijgewerkt en speelde de match nog uit. Thuisgekomen is hij weer bewusteloos gevallen en hebben ze hem met de ziekenwagen nog naar Leuven gevoerd om hem te opereren, maar tijdens de rit is hij jammer genoeg overleden.

Vijf minuten voor de rust verliet Godelieve - de oudste dochter van Marcel De Winter, uitbater van het voetballokaal - de oude Doozjenzaal langs de achterdeur aan het Deyselbaantje met in elke hand een melkkannetje met gloeiend hete koffie, één voor elke ploeg.

Jef Vijverman beleefde er de "eerste gouden jaren" maar na de verkoop van Torrekens aan Eendracht Aalst (1959) en het verlies van De Nul, speelden kwetsuren de te enge kern parten. De financiële lasten verbonden aan de verre verplaatsingen wogen zwaar door en uiteindelijk degradeerde Jef met zijn ploeg naar 2de provinciale. Hij stopte een jaar met voetballen, maar het jaar nadien werd hij getransfereerd naar Standaard Denderleeuw (1ste provinciale).

In het seizoen '65-66' keerde Jef naar de Atomse moederstal terug, behaalde er nog een paar mooie successen maar besloot uiteindelijk, na een mooie voetbalcarrière, de schoenen aan de haak te hangen en zich verder te concentreren op de uitbouw van zijn bedrijf.

Inactief blijven op voetbalgebied bleek echter een moeilijke opdracht te zijn. Na eerst een supportersclub te hebben gesticht, liet hij zich overtuigen het Bestuur van Verbroedering Denderhoutem te leiden. Wij noteerden einde seizoen 1975-76. Ondanks enorme inspanningen kon de degradatie niet worden ontlopen.

Hij stippelde een vijfjarenplan uit waarin de grootste successen werden geboekt en de infrastructuur van het Deysel stadion een ware metamorfose onderging.

Het succes liet niet op zich wachten, want Jef wist precies welke spelers hij moest aanwerven om zijn ploeg te versterken. Denderhoutem speelde keer op keer kampioen: 4de provinciale ('76-77') met 19 achtereenvolgende wedstrijden zonder verlies, 3de provinciale ('77-78') met 30 wedstrijden zonder nederlaag, 2de prov. ('78-79') met de 8 eerste wedstrijden zonder verlies.

De zegereeks werd onderbroken op Eine, na een 2-1 verlies, maar Verbroedering beleefde zijn gouden jaren.

In het seizoen '79-80' speelde Verbroedering weliswaar kampioen in 1ste provinciale maar de ontnuchtering kwam achteraf en de club degradeerde ten gevolge van een omkopingsschandaal naar 3de provinciale. Beroepshalve kwam ik toen reeds in contact met Constant Van den Stock bij wie ik discreet polste "hoe het nu best verder kon...". Hij doorzag de vraag, weigerde tussenbeide te komen op "den Bond" maar beloofde Verbroedering financieel te steunen met 'een vriendenmatchken' thuis tegen de eerste ploeg van Anderlecht. En zo geschiedde: nooit was er zo veel volk naar een match komen kijken en het volk zat tot bovenop het dak van de kantine om trainer Ivic en sterspelers als Munaron, Broos, Peruzovic, Haan, Ludo Coeck, Vercauteren, Brylle, Dusbaba en Morten Olsen aan het werk te zien... En Anderlecht won (uiteraard) met 10 – 1 maar de eer was gered, iedereen was supertevreden en sedertdien is praktisch gans Atom supporter van R.S.C. Anderlecht...

De club klom geleidelijk op en bereikte in de jaren '80 en '90' de Bevorderingsreeksen, maar bleef nog wat op en neer gaan tussen Nationale en Provinciale. Rond het nieuwe millennium maakte de club een nieuw stap voorwaarts. In 1998 promoveerde Verbroedering Denderhoutem voor het eerst naar Derde Klasse. In 2003 zakte men nog even, maar na één seizoen keerde men terug naar Derde Klasse.

Het naburige FC Denderleeuw was kunnen opklimmen tot op nationaal niveau en bereikte in 1973 al Derde Klasse voor twee seizoenen. Na een terugval tot provinciaal niveau was FC Denderleeuw in de jaren '90 in korte tijd vanuit provinciale kunnen opklimmen tot in Tweede Klasse, waar het acht seizoenen onafgebroken had gespeeld. In 2001 fuseerde FC Denderleeuw met Eendracht Hekelgem tot FC Denderleeuw EH maar zakte in 2004 terug naar Derde Klasse.

In 2004 bereikten Denderleeuw-voorzitter Bart Gies en Jan Vijverman – zoon van Jef - van Denderhoutem een akkoord voor een fusie. Beide clubbesturen waren het erover eens dat schaalvergroting nodig was om als één sterke ploeg uit de Denderstreek te kunnen overleven in het moderne voetbal. In april 2005 fuseerden beide derdeklassers dan tot een nieuwe fusieclub, FCV Dender EH.

De fusieclub speelde met stamnummer 3900 van Denderhoutem verder en ging zijn thuiswedstrijden spelen in het Florent Beeckmanstadion van FC Denderleeuw.

Luc POTS

Bronnen:

- archief Jef & Jan VIJVERMAN - Supportersblad Verbroedering – jaargangen 1981-82-83-84
- HUYLEBROEK Edgard – Denderhoutem door de eeuwen heen.
- dank aan Walter VAN EECKHOUT voor de anecdotes.
- Wikipedia-artikel FCV Dender EH

HET STRIJDLIED VAN VERBROEDERING ANNO 1943.

*Ja, hoe anders is het leven
Hier op Denderhoutem's grond,
Voetbal wordt er nu gedreven
Voor ons jongens zo gezond,
En ze spelen net als leeuwen
Tegen kleine clubs of groot,
't Eindigt immer met een zegen
Want ze kampen tot ter dood !*

REFREIN

*Hop met de benen, wij assen,
Hop met de voeten vooruit,
Geen schrik van koppen of kassen
Want de victorie komt er uit.*

*Met zo'n bende kleppers,
Thuis of elders 't is gelijk,
Krijgt 't publiek wat te beleven
En 't bestuur dat wordt benijd,
De gazet heeft er geschreven
Niet van Aalst; Union of
Berchem,
Hebt ge 't allèmaal Ogelezen
't Was van ons Denderhoutem !!*

*Maar let op ja beste vrienden
Soms kan het ook anders gaan,
Laat ons onze krachten binden
Zo zal 't lot ons nooit verslaan,
Moeite of geen last vermijden
Steeds vooruit en hogerop,
Samen streven, samen strijden
Klimmend tot de hoogste top.*

*Verbroedering Denderhoutem
anno 1945
Wie (her-)kent er (nog) iemand*

Inhoudiging van de lagere school in Ede Haaltert

Door de bestendige aangroei van het aantal leerlingen en om te vermijden dat de kinderen van de dichtbevolkte buitenwijken van het dorp een te grote afstand dienden af te leggen, werden twee wijk scholen toegevoegd aan de Lagere Meisjesschool.

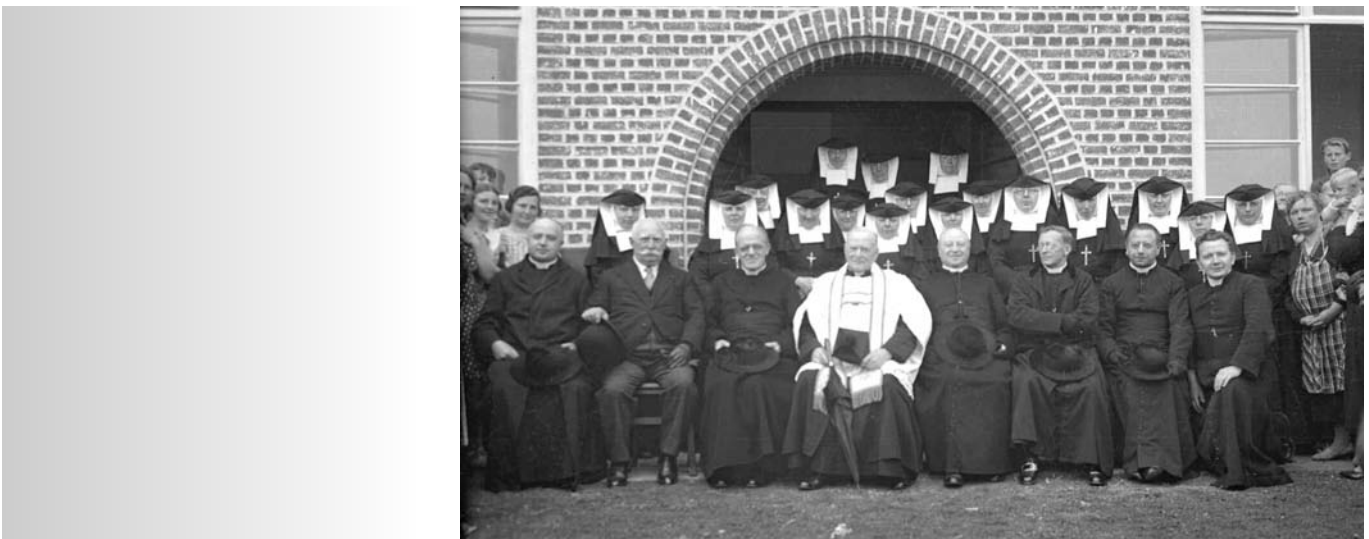
In 1905 werden klassen gebouwd in Ekent en in 1937 werd de eerste steen gelegd van de wijk school in Ede

Op 2 september 1938 volgde de plechtige inwijding. Een aantal foto's zijn nog bewaard gebleven en ook een pamflet met gelegenheidslied, gemaakt door Frans Van Impe (Delkes Soeëken).

Het schoolcomplex in Ede werd gebouwd door de Haaltertse bouwonderneming Cyriel De Loose. Raadpleging van het schoolarchief verschaftte helaas geen verdere gegevens.

Beide afdelingen werden beheerd door de directie van het hoofdgebouw op de Bruul (Zusters van de Congregatie van Sint-Franciscus te Opbrakel).

Zittend: 1-onderpastoor Van Crombrugge, 2-burgemeester Charles Lauwereys, 3-onb., 4-pastoor Van der Mijnsbrugge, 5-onb., 6-Algemeen Directeur E.H. Goedertier, 7-onb., 8-onderpastoor Claus

Staande: 9-onb., 10-Zuster Bavona (Sidonie De Cubber, ° Opbrakel, 12-02-1877 en + Haaltert, 22-04-1962), 11-Zuster Josine, 12-Zuster Louise (Directrice van de school), 13-Zuster Rosine (Marie Marescaux, ° Kortrijk, 12-10-1893 en + Haaltert, 15-02-1961), 14-Zuster Genoveva (Maria Eechout, ° Erembodegem, 07-03-1895 en + Opbrakel, 20-07-1982), 15-Zuster Georgine, 16-Zuster Euphémie, 17-Zuster Theodosia, 18-onb., 19-Zuster Hedwige, 20-Zuster Fidelia (Laura Van de Castele, ° Kuurne, 15-10-1893 en + Haaltert, 27-08-1966), 21-Zuster Valerie, 22-Zuster Bartholomea (lesgeefster Ede, Irma Meerschaut, ° Elst, 17-12-1911 en + Opbrakel, 12-02-1983), 23-Zuster Anaïs (lesgeefster Ede, Honorine Miserez, ° St Martens Lierde, 29-08-1903 en + Haaltert, 19-04-1989), 24-Zuster Missaëlla (verantwoordelijk weeskinderen), 25-Zuster Berghmans (Simonne De Cubber, ° Opbrakel, 06-08-1877 en + Haaltert, 22-04-1962).

I.

Het is er eindelijk van gekomen
Dat in den Eede een schole komt,
Het is dank aan de vier vromen
Die aan 't werk gingen terstond.
Laat ons dat eens vroolijk vieren
Met muziek, op stap in stoet,
Laat ons hulde zingen, tieren
Koene werkers, weest gegroet.

REFREIN.

Voor de schole, in den Eede,
Is elkeen in feestgewaad
Zoowel in huizen als op straat.
Voor de schole, in den Eede
Is men allen blijgezind
Zoowel ouderling als kind.

II.

Vader en Moeder zijn tevreden
Dat men hier een schole bouwt,
Zij hebben daarvoor groote reden
Want ze zijn een tijd getrouwd.
Zij hebben allen zusters, broerkens
Vol gezondheid, kloek en net,
Want zij hebben nog geen broekskens
Of ze worden in school gezet.

III.

Laat ons nu eens wat verheugen
Om dit schoone onderwerp
En ons in een stoet begeven
Met veel mannen kloek en sterk
Vrouwvolk mag men niet vergeten
Men noodigt hen ook ailen uit
Om in stoet hier te floreeren
Op één twee, in marche vooruit.

IV.

Laat ons nu een pintje drinken
Laat ons allen vroolijk zijn
Laat de glazen nu maar klinken
Goed gevuld met bier of wijn
Laat de jonkheid nu maar dansen
't Is voor hen een ware pret
Menig vrouwtje heeft nu kanse
Nu ook den hoed eens opgezet.

V.

Als het feest nu loopt ten einde
Keert in vrede nu naar huis
Want nog vroeger als men 't meende
Hooft men daar wel eens gedruis
Is uw vrouwke wat aan 't zuren
Als ge op haar deurke klopt
Leg dan de fout op uw burens
Dat ze u hebben gefop.

Wetenswaardigheden

In het nationaal archief van de Verenigde Oost-Indische Compagnie (VOC) vinden wij het volgende: Ene Jan De Pelsmacker uit Denderhoutem is op 1 december 1675 in dienst getreden bij de maatschappij (De VOC was een machtige Nederlandse handelonderneming met jarenlange monopolie op de handel tussen Europa en Azië).

Hij vertrok op 1 december als 'adelborst' (marinekadet) op het schip 'De Muiderberg' en was op de Kaap van 5 mei 1676 tot 22 mei van dat jaar. Op 23 juli 1676 kwam hij aan in Batavia (hoofdstad van het toenmalige Nederlands Indië, het huidige Djakarta). Bij zijn intrede was er geen 'maandbrief' maar wel een 'schuldbrief'.

Bij hun aanwerving tekenden zij een 'maandbrief' waarin bevestigd werd dat er per jaar drie maandlonen uitbetaald werden aan de achtergebleven gezinsleden. Dit kon gezien worden als een soort onderhoudsplicht.

De werknemers konden bij hun vertrek een 'schuldbrief' ondertekenen. Dit was een schuldbekentenis en garandeerde dat deze bij voorrang diende afgelost. Op het einde van de reis werd het negatief saldo van hun loon afgehouden. In het bestand van Denderhoutem zijn er vijf Jan De Pelsemaekers, die gezien de periode in aanmerking kunnen komen. Maar wie is de juiste?

René De Paepe

Documentatiecentrum

Wij danken:

Albertine Scheerlinck, Nederhasselt : Serviette met ingeborduurd : 'Fr. Nuttinck 1888 Kerkxken' (Fr. Nuttinck, ° Steenhuize-Wijnhuize, 22-01-1851 en er + 25-01-1927, was onderpastoor te Kerksken van 1888 tot 1895).

Sylvain Arijs, Welle: foto's topmolen.

Marcel Van den Steen, Haalter: bidprentjes, foto.

Onze suggestiebus:

Kom even langs op zondag 8 januari (10-12u) en deponeer je opmerkingen/suggesties i.v.m. onze werking en het tijdschrift in de bus. Naar aanleiding van de jaarwisseling bieden wij graag een glas aan.

Felicitaties:

Hartelijke gelukwensen aan E.H. Paul De Wilde, op 25 augustus aangesteld als deken van Haaltert en pastoor van de parochies Sint-Gorik Haaltert, Sint-Martinus Kerksken en Sint-Amandus Heldergerm.

Wij wensen hem alle succes toe met zijn nieuwe opdracht.

HERINNERING:

Denken jullie midden de eindejaarsdrukte, even aan de hernieuwing van het lidmaatschap?

Voor een habbekrats (sedert 2006 nog steeds € 10 of € 15 (steunend lid) bezorgen wij vier tijdschriften met een resem aan interessante weetjes over het verleden van onze dorpen.

En waarom niet een abonnement aanbieden aan een uitgeweken dorpeling?

Rekeningnummer BE40 4395 0830 6163 HK Haaltert.

Onze nieuwjaarswensen:

Zie elders in dit nummer.

Met dank aan Nera Redant.

Arm (Oost-)Vlaanderen: minder dan 50 jaar terug in de tijd

De provincieraad van Oost-Vlaanderen gaf in 1967 de opdracht tot het opstellen van een grondig wetenschappelijk onderzoek over de economische structuur van de provincie. Het seminarie voor Toegepaste Economie van de Rijksuniversiteit Gent onder leiding van prof. Dr. Vlerick schreef in de daaropvolgende jaren een omvangrijke studie van bijna 500 pagina's bijeen. De studie onder de titel "Economische spiegel van Oost-Vlaanderen" werd gepubliceerd in 1971 en omvat een goudmijn aan wetenswaardigheden en statistieken over alle sociaal-economische aspecten van deze provincie. Het typeert het Vlaanderen van de jaren 1960. De cijfers leren soms verrassende zaken. Zo leren we dat op basis van zowat alle welvaartsindicatoren de Vlaamse provincies ver achter de Waalse provincies bengelden. Het kan verkeeren! Verder leren we dat heel wat comfort dat nu voor ons zo evident is, in de jaren 1960 nog zeldzaam was. Centrale verwarming, een badkamer of stortbad was toen nog heel ongewoon.

Het boek analyseert de statistieken op het niveau van de arrondissementen, maar bevat ook heel wat kaarten waarin tot op het gemeenteniveau kan worden afgedaald. Voor ons zijn vooral de gemeentes Haaltert, Kerksken, Denderhoutem en Heldergerm van belang. We spreken hier immers nog van de tijd vòòr de gemeentefusies.

Welvaart

Oost-Vlaanderen behoort met West-Vlaanderen en Limburg tot de minst welvarende provincies van het land. Op basis van het gemiddeld inkomen gaan in dalende volgorde Brabant, Luik, Antwerpen, Namen en Henegouwen onze provincie voor.

Het arrondissement Aalst (waartoe Haaltert behoort) zit binnen de provincie bij de middenmoot, maar ver achter Gent. Als we inzoomen op de gemeentes, zien we dat Kerksken en Heldergerm in het midden van de jaren 1960 tot de armste gemeentes van Oost-Vlaanderen behoorden.

De studie tracht een aantal welvaartsindicatoren te definiëren:

- De woonstandaard, uitgedrukt in aantal woonvertrekken per woning en per inwoner: Terwijl Haaltert en Heldergerm zich hier bevinden rond het provinciegemiddelde (dat al niet bijzonder hoog ligt in vergelijking met andere provincies), scoort Denderhoutem duidelijk slecht. Deze gemeente valt in de categorie met het minste aantal woonvertrekken per inwoner.
- Aansluiting op het drinkwaternet: volgens de volkstelling van 1961 waren 44 % van de woningen in het arrondissement Aalst aangesloten op de openbare watervoorziening. Meer dan de helft in onze streek deed dus nog een beroep op een waterput voor drinkbaar water. Op dat ogenblik waren nochtans in gans België al 77 % van de woningen aangesloten op het waternet.
- Private badkamer of stortbad: in 1961 was deze comfortuitrusting aanwezig in bijna een kwart van de Belgische woningen, maar in het arrondissement Aalst slechts in 14 %.
- Centrale verwarming: het Rijksgemiddelde bedroeg toen een bescheiden 11 %, tegenover 3% in de streek van Aalst.
- Aansluiting op het telefoonnet: 24 % als rijksgemiddelde, tegenover 17 % in onze streek. Minder dan 1 woning op 5 bezat hier dus een telefoonaansluiting.
- Medische voorzieningen: ook het aantal artsen, apothekers en tandartsen in verhouding tot de bevolking lag in het arrondissement Aalst bijzonder laag.

- Bezit van een auto: het arrondissement Aalst telde in 1968 533 auto's per 1000 gezinnen, waarmee het 89 % van het Belgische gemiddelde haalde.
- Bezit van een TV: in 1968 hebben 2 op 3 gezinnen een TV. Eindelijk scoort Oost-Vlaanderen hier eens beter dan het rijksgemiddelde! Binnen de provincie is het arrondissement Aalst zelfs koploper met 729 TV's per 1000 gezinnen.
- Deelname aan universitair onderwijs: in 1961 is amper 1,73 % van de mannen en 0,17 % van de vrouwen (actieve beroepsbevolking) in ons arrondissement universitair geschoold!

Het studieteam weerhoudt na zijn bespreking niet alle welvaartsindicatoren voor zijn "synthetische index". Enkel gemiddeld inkomen, medische voorziening, woonuitrusting, aantal universitair en autobezit worden weerhouden. Spijtig voor onze streekgenoten: het bezit van TV werd omwille van zijn geringe welvaartsindicatieve waarde niet in acht genomen...

De conclusie is hard: "Opvallend is dat Oost-Vlaanderen tot die groep provincies behoort waar geen enkele der onderzochte indicatoren het rijksgemiddelde bereikt. In de arrondissementen Aalst, Oudenaarde, Eeklo en Dendermonde nemen alle indicatoren lage waarden aan."

Bevolking

De provincie Oost-Vlaanderen telt eind 1967 1.305.717 inwoners, wat overeenkomt met een vrij hoge bevolkingsdichtheid van 439 inwoners/km². De studie signaleert een sterke bevolkingsaan-groei in de driehoek Zottegem-Burst-Aalst-Denderleeuw. Ze noemt dit de slaapstreek van de Brusselse agglomeratie. In het voorwoord wordt reeds aangehaald dat het attractieve Brussel deze regio blijft "leegzuigen". Op dat vlak lijkt 45 jaar later weinig veranderd.

De vrij grote bevolkingsconcentratie in het woongebied van de Dender tussen Aalst en Ninove wordt expliciet vernoemd. Een ingekleurde kaart geeft aan dat Haaltert en Kerksken bij de dichtstbevolkte gemeenten van de provincie behoren. Gezien het extreem hoge cijfer krijgen we de bevolkingsdichtheid van Kerksken ook te weten: 872 inwoners per km²! Hierbij past wel de kanttekening dat de beperkte oppervlakte van de gemeente hielp bij dit record!

De studie zoomt in op de bevolkingsevolutie tussen 1948 en 1967. Daaruit leren we dat Haaltert een sterke groei kende (+ 20 %), in tegenstelling tot bv. Heldergerm dat in die tijds-spanne van 2 decennia stagneerde in inwoneraantal. De kwaliteit van de verkeersverbindingen wordt als voornaamste oorzaak van de verschillen opgegeven.

Arbeidsmarkt

De belangrijkste industrietakken in het arrondissement Aalst volgens tewerkstelling zijn overduidelijk "Textiel" en "Kleding". In 1968 werkt 30 % van de werknemers in de Oost-Vlaamse kledingsector in het arrondissement Aalst, meer dan bv. in Gent of de andere arrondissementen van onze provincie.

Bijzonder confronterend zijn de gegevens over de lonen in de Oost-Vlaamse industrie. In 1963 bengelen de provincies Oost- en West-Vlaanderen met een gemiddeld jaarloon van 92.300 BEF helemaal achteraan de ranglijst. De andere provincies hebben gemiddelde jaarlonen van minstens 116.800 BEF (Brabant) of hoger. Onze Waalse vrienden? Namen: 121.300 BEF, Luxemburg: 125.800 BEF, Henegouwen: 130.700 BEF, Luik: 133.300 BEF. De Waalse zware industrie betaalde kennelijk goed...

Het studiecentrum meent een verklaring te vinden voor de lage Oost-Vlaamse lonen: "*Het feit dat in de Oost-Vlaamse industrie 35 % van de tewerkstelling uit vrouwen bestaat (tegenover 25 % in het Rijk), heeft noodzakelijkerwijze een grote invloed op het gemiddeld loonpeil*".

Immers: "Over het algemeen wordt de vrouwenarbeid minder betaald dan de mannenarbeid".
Mag dit nu nog geschreven worden?

Een mooie kaart met symbooltjes lokaliseert de industrie in de Aalsterse regio. Volgens de legende is de kledingsector in elk van onze 4 gemeenten vertegenwoordigd, aangevuld met schoenenproductie in Haaltert, Heldergergem en Denderhoutem, textiel in Kerksken en tapijten, dekens, e.d. alsook meubelindustrie in Haaltert.

In 1969 is het hoogconjunctuur. Ondanks dat bedraagt de werkloosheid in Haaltert en in Kerksken 163 %, resp. 155 % van het rijksgemiddelde. Heldergergem daarentegen blijft op dit vlak onder het rijksgemiddelde.

Deze studie leert ons opnieuw van hoe ver we wel komen om ons huidig welvaartspeil te bereiken. En dat in amper 40 à 50 jaar tijd.

Hans Cieters

Herinneringen Heldergergem 1954

Een klasfoto met meester Rufin De Rijck met de leerlingen van het 5de en 6de leerjaar (1954-1955). Rufin De Rijck was onderwijzer in de gemeenteschool van 1946 tot 1965.

Zittend: 1- Wilfried De Moor, 2- Eddy Meganck, 3-Gaston Smet, 4-Eddy Van Beversluys, 5-Nestor Capelleman, 6-Frans Haezaert, 7- Norbert Vonck

2e rij: 1-Pierre Beerens, 2-Walter Vonck, 3-Gentil Verbeken, 4-Edgard Van den Eynde, 5-Willy Van der Biest, 6-Victor Cooreman

Achteraan: 1-Paul Menschaert, 2-Willy Marginet, 3-Willy Wijnendaele, 4-Herman Verbeken, 5-Achiel Volckaert

Roger De Troyer

100 jaar Titanic

Zaterdag 15 oktober werd onder enorme belangstelling (ruim 300 aanwezigen) het boek '100 jaar Titanic' van journalist Dirk Musschoot voorgesteld in 'de Bloesem' te Kerksken. Dat dit boek in Kerksken werd voorgesteld, was geen toeval. Kerksken is het dorp dat in ons land het zwaarst werd getroffen door de ramp met de Titanic. Op de boekvoorstelling, die door meer dan driehonderd personen werd bijgewoond, waren veel familieleden van Titanic-opvarenden aanwezig. Zij gaven de avond extra glans. Een bijzonder ontroerend moment was toen het duo "Fuoco Lento" Nader, mijn God, bij U! speelde, het lied waarvan wordt beweerd dat het werd gespeeld toen de Titanic zonk.

Familieleden van de opvarenden

De auteur en onze medewerker William Minnaert

Fuoco Lento

De uitgever overhandigt de eerste exemplaren aan de auteur en aan onze medewerker Joris De Kegel, nauw betrokken bij het opzoekingswerk

Foto's Kristof Ghyselinck

Het boek is een juweeltje, qua fotomateriaal (kleur), presentatie, tekst en opmaak.

Er werd heel wat aandacht besteed aan de lotgevallen van onze dorpsgenoten die betrokken waren bij de ramp.

Weet dat er op de 28 landgenoten, tien opvarenden waren uit onze regio (Denderhoutem, Kerksken, Heldergerm).

Hun verhalen worden op een boeiende wijze weergegeven door de auteur. Zijn diepgaand onderzoekswerk, gebeurde met actieve medewerking van de Heemkundige Kring. Wij willen dan ook graag dit prachtige boek (260 blz.) warm aanbevelen. Het kan besteld worden (30 euro, zonder verzendingskosten) via: 053 83 60 15 (Joris De Kegel) of 053 83 08 81 (Willy De Loose)

Titanic - activiteiten:

Van vrijdag 30 maart tot zondag 13 mei 2012 - loopt in Haaltert in het bezoekerscentrum de tentoonstelling 100 jaar Titanic "Vaert wel en tot laters" met exclusieve foto's en documenten.

Zondag 15 april 2012, dag op dag 100 jaar na de ramp met de Titanic worden de acht slachtoffers van Denderhoutem, Heldergerm en Kerksken geëerd met een plechtige herdenkingsmis in de Kerk van Kerksken. Na de mis onthulling gedenksteen.

Onderpastoor L. Dutry van Haaltert naar Bachte (Deinze)

Leon Dutry werd in Gent geboren op 18 mei 1859 en op 3 juni 1882 tot priester gewijd. Reeds twee dagen daarna deed hij dienst als onderpastoor in de H. Hartparochie van Sint-Amandsberg. Na vijf jaar werd hij overgeplaatst naar Melden en nog twee jaar later werd hij op 27 november 1889 tot onderpastoor benoemd in Haaltert. Zijn verblijf was hier in feite van relatief korte duur, want in maart 1892 stuurde men hem in dezelfde functie naar Deinze.

Men zat toen in de opbloei van de kerk en na de kerkenbouw rond het midden van de 19de eeuw volgde uitbreiding in afgelegen maar dichtbevolkte wijken. Vooral op de rand van de steden en in uitgestrekte dorpen verrezen nieuwe, weliswaar kleinere, kerkgebouwen. Zo kreeg E.H. L. Dutry op vrij jonge leeftijd de kans om tot pastoor benoemd te worden. In een wijk van Deinze, te Bachte, had men een kerk gebouwd en op 28 februari 1898, amper 39 jaar oud, werd L. Dutry er tot pastoor benoemd.

Volgens de geplogenheden ging dit gepaard met een plechtige inhaling waarbij de gehele geloofsgemeenschap betrokken was. Een hele week werkte men aan de voorbereiding om hem een waardig onthaal te bezorgen. Bij zijn intrede waren maar liefst tienduizend man aanwezig.

Hij werd afgehaald aan de dekenij van Deinze en onder begeleiding, tussen een massa volk werd hij naar het afgelegen Bachte gebracht. Een prachtige stoet rutiers en rijtuigen ging hem vooraf nadat hij verwelkomd was door burgemeester-volksvertegenwoordiger baron 't Kint de Roodebeke: "Vandaar tot de kerk was het een ware blijde intrede. Een tiental puike triomfbogen, jaarschriften, vlaggen en wimpels, te veel om te noemen. Twee meisjes en een mannetje, de kleine knappe Carlos Danneels, lazen een welgepast dichtje af". (1)

Overal waren versieringen aangebracht en vooral de kerk was in feestgewaad gehuld waarbij de jaarschriften en spreuken getuigden van dankbaarheid vanwege de gehele bevolking van de wijk.

*Welkom, Herder, man des Heeren!
Die ons Godes woord komt leeren!*

*hIer sLaChtoffere hIJ 't zUIver LaM Voor
't WêLzIJn Van zIJne DUUrbare sChapen.*

Dan volgden uiteraard de nooit ontbrekende sermoenen en 'heilwensen', zonder daarbij de plichten van de priester en de steun van zijn parochianen te vergeten.

Na de dienst kreeg het gezelschap van geestelijken en notabelen aan de pastorie nog een serenade van de fanfares van Deinze en Vinkt, onder het gejuich van "duizenden monden". Een anonieme volkspoëet had nog een gelegenheidsgedicht gemaakt "bij de plechtige inhuldiging van E.H. Dutry in de heropgerichte parochie van Bachte":

*Wees welkom, Herder, bij uw schapen!
Wees welkom op dit plekje grond,
Mocht gij hier rijke lauwers rapen,
Dit wenscht ons aller hert en mond.*

*Wees welkom, Herder, in uw Bachte,
Waar ieder hert u tegen juicht;
Waar elke ziel naar u betrachtte;
En u haar gulle vreugd betuigt.*

*Wees welkom voor 't geluk der menschen,
Gij zijt de man, dien men hier vraagt;
Het levend voorwerp aller wenschen
Die Bachte gansch in 't herte draagt.*

*Wees welkom! Herder zonder vreezen,
't Lief Bachte heeft u steeds bemind;
Gij komt als Vader hier tot weezen,
Eenieder groet u thans als kind.*

*Wees welkom bij al d'huisgezinnen,
Een heerlijk welkom, juicht gansch 't volk;
Dat u als Vader zal beminnen;
Als Godsgezant! En Vredetolk!*

*Wees welkom, Gij die heil en zegen
Ons medebrengt met milde hand;
Wees welkom, Gij, die ons de wegen
Zult wijzen naar het eeuwig Land!*

*Wees welkom! Zie, op ieders wezen
Dat zacht zijn blikken op u richt;
Staat zoete Hemelvreugd te lezen;
Dat zegt u vlag, en rijm en dicht.*

*Wees welkom, redder onzer zielen!
Gezalfde van den Opperheer,
Wij zullen neêdrig voor u knielen
Om uwen zegen, mild en teer!*

*Wees welkom! Herder uitverkoren!
Wij vragen 't, blij van hert en geest;
Dat geen der schaapkens ga verloren!
Dit zij de schoonste wensch van 't feest!*

*Wees welkom! Leve lange jaren!
In vollen bloei en priesterdeugd;
Mocht God u met uw volk bewaren
En leiden tot de Hemelvreugd!*

*Mocht gij na lange, blijde dagen,
Na kloeken strijd voor Volk en Kerk,
Dan eens de Jubelkrone dragen
Als loon voor uw verheven werk!*

*Wen gij na lang en ievrig streven
Vervuld hebt uwe levensbaan,
Dan zal in 't boek van 't eeuwig leven
Uw naam in gulden letters staan! (2)*

(1) *De Godsdienstige Week van Vlaanderen, 25 maart 1898, p. 366*

(2) *Idem, p. 367.*

*Julien De Vuyst
Mere*

**Lidmaatschap hernieuwen?
Doe het vandaag
€10 of €15 (steunend lid)
BE 40 4395 0830 6163**

Herinneringen Heldergem 1954

Een klasfoto met juf Lena Houtman met de leerlingen van het 2e en 3e leerjaar (1954-1955). Lena Houtman was onderwijzeres in de Vrije basisschool Heldergem van 1947 tot 1954.

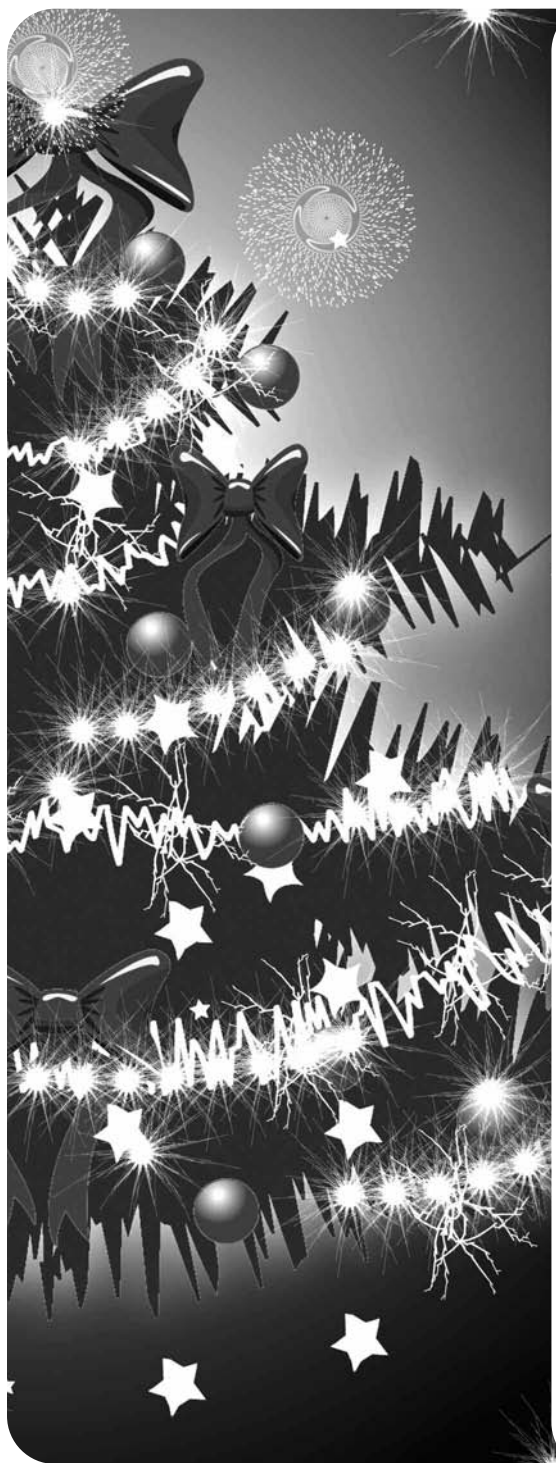
Zittend: 1- Freddy Gaublomme, 2- Frans De Moor, 3- Maurice Van den Broeck, 4- Jacques De Cooman, 5- Paul Beerens, 6- Etienne Hendrickx, 7- Paul De Court, 8- Louis Moreels, 9- Willy Lievens.

Staande 1e rij: 1- Betty De Cock, 2- Rosy Hendrickx, 3- Emilienne Van Den Dooren, 4- Herman Jacobs, 5- Theo Vonck, 6- Tony De Rijck, 7- Annie Beerens, 8- Zulma Lauwerys, 9- Annie De Bruyn, 10- Maria De Pelsmaeker.
Staande 2e rij: 1- Liliane Schouppe, 2- Lutgarde Cooreman, 3- Paula Verbeken, 4- Suzanne Marginet, 5- Emilienne (?), 6- Annie Van de Wiele, 7- Godelieve Vonck, 8- Maria Haegeman, 9- Myriam De Winter, 10- Jenny D'Haeseleer, 10 - Juf Lena Houtman.

Achteraan: 1- Mariette (?), 2- Maria Pardaens, 3- Jeanine Ghysels, 4- Juliane Coppen, 5- Godelieve Van der Borgh, 6- Denise Renneboog, 7- Rosa Van der Gucht, 8- Lydie Ruyssinck, 9- Odette Moreels.

Tony De Rijck

Onze nieuwjaarswens

*Zolang zon en maan
aan de hemel staan
mijn zinnen zinvol blijven
wil ik mooie dingen schrijven
en als straks 2011 verdwijnt
2012 verschijnt
trek ik mijn dichtersschoenen aan
ga ik met mijn wensen op de baan.*

*Moge
er zon zijn op je ruiten
vogels die fluiten
het vuur je warmen
dierbaren je blijvend omarmen
vrienden je leed verlichten
de sterren je lichten
je land geborgenheid geven
en voedsel om te leven.*

*Moge
reclame je niet inblikken
je kritisch denken niet verstikken
je discussies niet ontsporen
hoogmoed je niet bekoren
het gerecht je niet kraken
tederheid over je waken
je projecten worden gerealiseerd
je ideeën geconcretiseerd
en je lichaam bondgenoot zijn
vrij van ziekte en pijn.
Maar bovenal moge
al je geliefden groot én klein
heel dicht bij je zijn.*

Nera Redant

